

PATVIRTINTA
Ugdymo plėtotės centro direktoriaus
2012 m. rugsėjo 5 d.
įsakymu Nr. 439

FORMALŪJĮ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMŲ SAMPRATA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų samprata (toliau – Samprata) skirta apibrėžti Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų (toliau – Programos) tikslą, uždavinius, trukmę, sandarą, Programų dalyvių amžių ir Programų įgyvendinimą.

2. Samprata skirta padėti projekte „Pasirenkamojo vaikų švietimo finansavimo modelio sukūrimas ir išbandymas savivaldybėse“ (toliau – Projektas) dalyvaujančioms Anykščių, Klaipėdos, Panevėžio rajonų ir Panevėžio miesto savivaldybių muzikos, meno, dailės, choreografijos, sporto ir kitoms mokykloms (toliau – Mokykla) parengti ir veiksmingai įgyvendinti Programas.

3. Sampratoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr.23-593; 2003, Nr.63-2853) apibrėžtas sąvokas.

II. PROGRAMŲ PASKIRTIS IR UŽDAVINIAI

4. Programų paskirtis – pagal ilgalaikes programas sistemiškai plėsti vaiko pasirinktos ugdymo srities žinias, stiprinti gebėjimus ir įgūdžius bei suteikti vaikui bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

5. Programų uždaviniai:

5.1. užtikrinti pasirinktos ugdymo srities, ugdymo turinio pasirinkimo įvairovę, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko poreikius;

5.2. plėtoti mokinių gebėjimus, kūrybiškumą, pasirinktos ugdymo srities raiškos įgūdžius;

5.3. ugdyti mokymuisi visą gyvenimą reikalingas dalykines ir bendrąsias kompetencijas – žinių, gebėjimų ir nuostatų visumą, priartinant ugdymo turinį prie gyvenimo aktualijų.

III. PROGRAMŲ TRUKMĖ IR SANDARA

6. Programų ugdymo turinys orientuojamas į vaiko amžiaus galias atitinkančių ir visuomenės kaitą atliepančių kompetencijų ugdymą. Ugdymo turinys konkretinamas išskiriant kiekvienos krypties ugdymo dalykus.

7. Mokykloms rekomenduojamos šios meno krypties Programos ir jų trukmė:

7.1. pradinio muzikinio ugdymo (4 metai);

7.2. pagrindinio muzikinio ugdymo (4 metai);

7.3. dailės ugdymo (4 metai);

7.4. teatrinio ugdymo (4 metai);

7.4. pradinio šokio ugdymo (3 metai);

7.5. pagrindinio šokio ugdymo (4 metai).

8. Mokykloms rekomenduojamos šios sporto krypties Programos ir jų trukmė:

8.1. pradinio sportinio ugdymo (3 metai);

8.2. sportinio meistriškumo ugdymo (4 metai);

8.3. sportinio meistriškumo tobulinimo (4 metai);

8.4. didelio sportinio meistriškumo (nereglamentuojama).

9. Tos pačios krypties Programos yra tarpusavyje susijusios ir viena kitą papildo.

10. Muzikos, šokio pagrindinio ugdymo programos taip pat sportinio meistriskumo ugdymo, sportinio meistriskumo tobulinimo ir didelio sportinio meistriskumo programos Mokykloje gali būti įgyvendinamos tik tuo atveju, kai Mokykloje įgyvendinama tos pačios krypties pradinio ugdymo programa.

11. Pagrindinė Programų įgyvendinimo forma yra grupinė arba individuali pamoka ar ją atitinkanti veikla.

12. Įvertinus vaiko gebėjimus ir pasiekimus, Mokyklos nustatyta tvarka gali būti koreguojama vaiko ugdymosi pagal tam tikrą programą trukmė.

13. Siekiant užtikrinti vaiko raišką ir brandą pasirinktoje ugdymo kryptyje, ugdymo tęstinumą keičiant Mokyklą, Programas sudaro ugdymo turinio branduolio dalykai (toliau – Branduolys) ir laisvai pasirenkami dalykai.

14. Vaiko pasirinktų Programų Branduolys yra privalomas, laisvai pasirenkami dalykai, kuriuos atsižvelgdama į vaikų poreikius ir turimas galimybes siūlo Mokykla – neprivalomi.

15. Branduoliui ir pasirenkamiesiems dalykams skiriamos valandos numatomos Mokyklos ugdymo plane, atsižvelgiant į Eksperimentinės mokinio krepšelio pasirenkamajam vaikų ugdymui apskaičiavimo ir naudojimo metodikos rekomendacinį valandų (h) skaičių Programoms įgyvendinti.

16. Visos Programos, atsižvelgiant į turimas lėšas, gali būti įgyvendinamos ir per kitas formas: vasaros praktiką, plenerus, projektus, kūrybines stovyklas, konkursus, varžybas ir pan.

17. Pradinio ir pagrindinio muzikinio ugdymo programos sudaro:

17.1. Branduolys:

17.1.1. vaiko pasirinkta specializacija (fortepijonas, smuikas, violončelė, akordeonas, kanklės, dainavimas, pučiamieji, mušamieji ir kt.),

17.1.2. muzikinės klausos ugdymas (solfedžio),

17.1.3. muzikos istorija,

17.1.4. muzikavimas ansamblyje;

17.2. pasirenkamieji dalykai (antrasis muzikos instrumentas, improvizacija ir kompozicija, muzikos įrašai, kompiuterinis muzikos raštingumas ir kt.).

18. Dailės ugdymo programą sudaro:

18.1. Branduolys:

18.1.1. piešimas,

18.1.2. tapyba,

18.1.3. erdvinė plastika,

18.1.4. kompozicija,

18.1.5. dailėtyra;

18.2. pasirenkamieji dalykai.

19. Šokio pradinio ir pagrindinio ugdymo programą sudaro:

19.1. Branduolys:

19.1.1. sceninio šokio technika (apimanti tautinį, klasikinį šokį, istorinį-buitinį, pasaulio tautų, šiuolaikinį, pramoginį-buitinį šokį),

19.1.2. sceninio šokio ansamblis;

19.2. pasirenkamieji dalykai (sceninės raiška, vaidyba, improvizacija ir kompozicija, liaudies papročiai ir folkloras, šokio istorija, muzikos instrumentas ir kt.).

20. Teatrinio ugdymo programą sudaro:

20.1. Branduolys:

20.1.1. dramos raiška,

20.1.2. sceninė kalba,

20.1.3. sceninis judesys,

20.1.4. teatro studija;

20.2. pasirenkamieji dalykai (teatro istorija, teatro technologijos, grimas, šokis, muzikos instrumentas, dainavimas ir kt.).

21. Pradinio sportinio ugdymo, sportinio meistriškumo ugdymo, sportinio meistriškumo tobulinimo ir didelio meistriškumo programos sudaro:

21.1. Branduolys:

21.1.1. sporto teorija (pasirinktos sporto šakos technika ir taktika, sporto varžybų taisyklės, bendroji kūno kultūra, sveika gyvensena, racionali dienotvarkė, mityba),

21.1.2. sporto praktika (bendrujų ir specialiųjų fizinių savybių ugdymas, techninis, taktinis ir psichologinis rengimas),

21.1.3. varžybinė veikla;

21.2. pasirenkamieji dalykai (sporto šakos teisėjavimas, sporto renginių organizavimas ir kt.).

IV. PROGRAMŲ DALYVIŲ AMŽIUS

22. Atsižvelgiant į vaiko fiziologiją ir amžiaus tarpą, rekomenduojamas palankiausias vaiko amžius pradėti ugdytis pagal tam tikros krypties ugdymo programas:

22.1. vaikams, pasirinkusiems pradinio muzikinio ugdymo programos fortepijono, styginių, pučiamųjų instrumentų specializaciją, – iki 8 metų amžiaus, pasirinkusiems kitas specializacijas – iki 11 metų amžiaus;

22.2. vaikams, pasirinkusiems dailės ugdymo programą, – nuo 12 metų amžiaus;

22.3. vaikams, pasirinkusiems pradinio šokio ugdymo programą, – nuo 9 metų amžiaus;

22.4. vaikams, pasirinkusiems teatrinio ugdymo programą, – nuo 8 metų amžiaus;

22.5. vaikams, pasirinkusiems pradinio sportinio ugdymo programą, atsižvelgiant į sporto šakos specifiką, – nuo 6 iki 10 metų amžiaus.

V. PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

23. Iš mokinių, pageidaujančių ugdytis pagal pasirinktas Programas, teisės aktų nustatyta tvarka sudaroma grupė.

24. Muzikinio ugdymo programoms įgyvendinti rekomenduojama 5–12 mokinių grupė, muzikavimo ansamblyje grupę gali sudaryti trio, kvartetai, kvintetai ir kt.

25. Specializacijos ir antrojo instrumento pamokos yra individualios.

26. Specializacijos (išskyrus fortepioną ir akordeoną), muzikavimo ansamblyje dalyko programoms įgyvendinti numatomos valandos koncertmeisteriams.

27. Dailės ugdymo programoms įgyvendinti rekomenduojamas vaikų skaičius grupėje – 10 mokinių. Gali būti organizuojamos mobiliosios grupės.

28. Šokio ugdymo programoms įgyvendinti rekomenduojamas vaikų skaičius grupėje – 6–12 mokinių. Sceninio šokio technikos ir ansamblio pamokoms rekomenduojama numatyti valandas koncertmeisteriams. Sceninės raiškos ugdymui gali būti numatomos individualios pamokos.

29. Teatrinio ugdymo programoms įgyvendinti rekomenduojamas vaikų skaičius grupėje – 12 mokinių. Gali būti organizuojamos individualios sceninės kalbos pamokos, mobiliosios grupės.

30. Sporto krypties ugdymo programoms vykdyti rekomenduojamas vaikų skaičius pradinio ugdymo grupėje – 12 mokinių. Atsižvelgiant į sporto šakos specifiką, meistriškumo ugdymo, meistriškumo tobulinimo ir didelio meistriškumo grupėse mokinių skaičius mažėja pagal teisės aktais reglamentuotus mokinių grupių komplektavimo reikalavimus.

31. Neatskiriama ugdymo pagal programą proceso dalis yra vaiko pažangos ir pasiekimų vertinimas. Juo siekiama skatinti kiekvieno vaiko asmenybės brandą, motyvaciją, teigiamas emocijas, nustatyti pasiekimus bei pažangą, numatyti jo tolesnio ugdymo(si) kelią, koreguoti ugdymo procesą, taip pat informuoti vaikus, jų tėvus apie vaiko pasiekimus ir pažangą, ugdymo kokybę Mokykloje.

32. Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra grindžiamas individualios pažangos vertinimo principu, lyginami dabartiniai vaiko pasiekimai su ankstesniaisiais, stebima ir vertinama pažanga.

33. Rekomenduojami šie vertinimo metodai:

33.1. formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat, bendradarbiaujant vaikui ir mokytojui, padeda stiprinti daromą pažangą ir numatyti perspektyvą, kelia motyvaciją, skatina vaiką analizuoti savo pasiekimus;

33.2. diagnostinis vertinimas padeda išsiaiškinti vaiko tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą;

33.3. apibendrinamasis vertinimas taikomas baigus tam tikrą programą ir orientuojantis į ugdymo(si) laikotarpio pradžioje numatytus ugdymo(si) tikslus, apibendrina diagnostinio, formuojamojo vertinimo rezultatus.

34. Mokykloms rekomenduojamos šios pasiekimų ir pažangos vertinimo formos: akademiniai ir ataskaitiniai koncertai, parodos, įskaitos, egzaminai, varžybos ir kt.

35. Mokinui, pabaigusiam Programą arba dalyvavusiam ne mažiau kaip šešiasdešimt procentų Programos trukmės, ir jeigu mokiniui yra paskirtas mokinio krepšelis, finansuojamas ar iš dalies finansuojamas Projekto lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka išduodamas pažymėjimas.
